

Asafes elkarteak bere 50. urteurrena ospatuko du 2026an sentsibilizazio eta aintzatespen jarduera desberdinekin, lan aitzindari hori ikusarazteko, taldeko 2.000 pertsona baino gehiagotara iritsi baita

Mota horretako lehen elkarteak izan zen Estatuan, eta Espainiako Osasun Mentaleko Konfederazioaren eta gaixo psikikoen Euskadiko Federazioaren sustatzailea ere izan zen

Ekimen aitzindari hori 1976an sortu zen, Las Nieves zentroan ingresatuta dauden gaixoen senideek lideratua, eta gaur egun osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonen eta haien ingurune osoari arreta integrala eskaintzen die, lan-bizitzan sartzetik hasi eta gizartean erabat integratzearekin zerikusia duten alderdietara arte

Vitoria-Gasteiz, 2026ko martxoaren 23a. ASAFES elkarteak (Buru Gaixotasuna Duten Pertsonen eta Senideen Arabako Elkarteak) gaur aurkeztu ditu 50. urteurrena ospatzeko prestatu duen jarduera-programaren ildo nagusiak. Elkarteak bere ezaugarrietako lehena izan zen Estatu osoan eta, gainera, ekimena osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonen senideengandik abiatu zen. Ikuspegi aitzindari eta parte-hartzailea da, gaur egun pertsona horiek gizartean erabat txertatzeko borrokan jarraitzen duten kolektibo horien abangoardian kokatzen duena. Aurkezpena Arabako Foru Aldundian egin da, Gorka Urtaran Gizarte Politiketako diputatuarekin batera, eta bertan izan dira Elena Ortiz de Zarate elkartearen presidentea, Vanesa Vadillo gerentea eta elkarte-bizitzaren parte diren 2 pertsona, bata osasun mentaleko arazoak dituen eta bestea jardueretan boluntario gisa parte hartzen duena.

Kolektiboak 5 hamarkada hauetako lana ospatzen du, elkartearen kide diren pertsonen modu partekatuan aukeratu duten leloarekin: ‘50 urte zure ondoan / 50 años a tu lado’. “*Eslogan honen bidez, osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonen eta haien senitartekoen gure entitateak eman dien eta ematen jarraitzen duen etengabeko laguntza eta laguntasuna islatu nahi dugu. Talde horren egunerokotasunerako funtsezko euskarria da, oraindik ere gaitzitu beharreko aurreiritziak aurkitzen baitira bizi-proiektu integrala eskaintzeko. ASAFESen, programa desberdinetan lan egiten duten pertsona espezializatuak daude, baina baita boluntarioak ere, jarduerak ezberdinak ezartzen laguntzen digutenak eta Arabako Foru Aldundia, Eusko Jaurlaritzak edo Gasteizko Udala bezalako erakundeekin ezinbesteko laguntza dutenak. Izan ere, hitzarmen ezberdinen bidez, lan hau guztia osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonen eta horientzat egiten dute*”, azpimarratu du Elena Ortiz de Zaratek, elkartearen presidentea eta taldeko kide diren pertsonen senidea denak.

Bestalde, Gorka Urtaranek nabarmendu du Arabako Foru Aldundiak “1998az geroztik daramala ASAFESen ondoan, etengabe lankidetzan, bai elkartearen jarduerak mantentzeko, bai buru gaixotasuna duten pertsonen eta haien familiei zuzendutako zerbitzuak eta programak sortzeko eta garatzeko”.

1976an ASAFES sortu zuten lehen familien ikuspegi itzela ere nabarmendu nahi izan du presidentek, “duela 50 urte osasun mentalaz hitz egitea tabua zen oraindik pertsona askorentzat,

ikuspegi terapeutiko hutsa egiten zen gaixoen testuingurua eta testuingurua kontuan hartu gabe. Araban, pertsona horien bizi-kalitateaz arduratutako senide-talde batek, Carmen Berasategiren zuzendaritzapean, elkarte hori sortu zuen, eta, urte horretako abenduan, gaixotasun mentalak aztertzeko eta hedatzeko lehen jardunaldiak antolatu zituzten. 1982az geroztik, Kaskarinia aldizkaria ere argitaratzen dugu, arazo honen inguruan sentsibilizatzeaz arduratzen dena. 1983an Espainiako Osasun Mentaleko Konfederazioak eta 1987an Euskadiko Senide eta Gaixo Psikikoen Federazioak sortu zuten talde eragileko kide ere izan ginen. Lan aitzindaria eta berritzailea izan da, eta gaur egun penintsula osoko erreferentziazko elkarteetako bat izateko oinarria”, azaldu du Ortiz de Zaratek.

Aldarrikatzeko eta sentsibilizatzeo programa

Vanessa Vadillok, ASAFESeko gaur egungo gerenteak, 50. urteurrenerako jarduera-programa bat aurkeztu du. Programaren helburua da elkartearen lana aldarrikatzea eta Arabako gizartea sentsibilizatzea osasun mentaleko arazoren bat duten pertsonen errealitatearen inguruan.

Datozen hilabeteotan, ate irekien jardunaldiak antolatuko dira, herritarrek erakundearen programak eta egoitzak ezagutu ditzaten. Halaber, herritarrentzako tailer irekiak egingo dira, eta lurraldeko beste ekitaldi batzuetan ere parte hartuko da, hala nola Korrikan. Izan ere, hilaren 27an Murgian zehar egingo duten ibilbideko kilometro bat egingo dute. Gainera, beste urteetan bezala, hainbat topaketa tekniko eta dibulgazio-jardunaldi egingo dira suizidioari eta osasun mentalekin lotutako beste arazo batzuei buruz, eta sentsibilizatu egingo dira 50 urte hauetan erakundean landu diren funtsezko gaiei buruz. *“Arazo horien guztien errealitatea hurbildu nahi diegu herritarrei, alderdi batzuk desmitifikatzen lagundu, baina baita pertsona horiekin guztiekin elkarbizitza prebenitzen eta normalizatzen lagundu ere”,* zehaztu du ASAFESeko gerenteak.

50. urteurreneko ekitaldiek ekitaldi nagusi bat izango dute, uztailaren 2an Gasteizko Europa Jauregian egingo dena, elkarteeko kide guztiak bertan direla. Ekitaldi horretan, 5 hamarkada hauek posible egin dituzten pertsona eta erakunde guztiei aitortza egiteaz gain, elkarteak datozen urteetarako dituen etorkizuneko erronkak ere aurkeztuko dira.

Ikuspegi eta laguntza integrala

Elena Ortiz de Záratek eta Vanessa Vadillok adierazi dute ASAFES elkarteak 50 urte hauetan lortu duela osasun mentaleko arazoren bat duten lurraldeko pertsona guztiei eta haien familiei eta ingurukoei laguntzeko, laguntzeko eta aholkatzeko ikuspegi integrala txertatzea. Elkarteak zerbitzu- eta programa-katalogo ezin hobea du; besteak beste, laneratzea eta bizitza profesionalaren garapena, PILA programaren bidez garatutako RAEP Enplegu Zentro Bereziaren bidez, eta Argibide eguneko zentroa, arazo horiek dituzten pertsonekin eta haien ingurunearekin batera bizitza-proiektu bat eraiki nahi duena.

ASAFES elkarteak beste zerbitzu batzuk ere baditu: Zainduz, osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonentzako eta haien familientzako atsedeen programa bat, Erroak, elkartearen espazio gaztea, harrera eta akonpainamendu sozialeko programak eta esku-hartze soziokomunitarioko programak, besteak beste. *“Urte hauetan guztietan, 2.000 pertsona baino gehiagori eman diegu laguntza, eta 50. urteurrena baliatu nahi dugu eskerrak emateko ASAFES familia osatzen duten pertsona guztiei eta gure lana egiten lagundu diguten erakunde edo enpresa guztiei”,* esan zuen Vadillok.

Era berean, Gorka Urtaran Gizarte Politiketako foru diputatuak nabarmendu du elkarteak urte hauetan zehar buru gaixotasuna duten pertsonen estigmatizazioan egin duen ahalegina. *“Oraindik ere, gainerako herritarren baldintza beretan lan, etxebizitza edo jarduera bat eskuratzeko estigmatizazio eta*

diskriminazio handiena jasaten duten kolektiboetako bat da. Asko aurreratu dugu azken 50 urte hauetan, baina ez da fokua galdu behar eta horretan lanean jarraitu”.

50. urteurrenaren aurkezpenean, osasun mentaleko arazoak dituen erabiltzaile batek ere parte hartu du. Pertsona horrek bere testigantza partekatu du, elkarteak bere errehabilitazio prozesuan nola lagundu dion azalduz, eta boluntario batek bere esperientzia azaldu du ASAFESekin elkarlanean.

Bitartekoekin harremanetan jartzea. Andres Fernandez (Ciudadano Kane)
649973369 andres@ciudadanokane.es

